

Rennot avajaiset Opening Ceremony

Lassi Rautiainen

Metsähallituksen johtoa presidentin seurueessa: keskellä oppaana toiminut aluejohtaja Samuli Sillman, oik. pääjohtaja Pentti Hyttinen ja vas. luontopalvelujohtaja Timo Tanninen.

Presidentti testasi Huosilammen veden puhtauden maistamalla.

Top brass of Metsähallitus with the Presidential couple: acting as guide, district director Samuli Sillman (centre), flanked by Director General Pentti Hyttinen (right) and manager of nature services Timo Tanninen (left).

Clean enough to drink: the President tests the water of Lake Huosilampi.

Luontokeskuksen kahvilassa istuu juhlatiimin tapahtumavastaavan Veikko Leinosen seurassa tuttu voimistelija Suomussalmen kirkonkylän keskikouluajoilta 1970-luvun alusta. Aina hänet nähdessäni muistan, kuinka me alempien luokkien oppilaat välitunnilla ihailimme rekkitangolla hurjasti kieppuvaa notkeaa yläluokkalaista. Rekkitangot sijaitsivat Kalevan baarin lähellä koulun pihalla. Jättiläinen pyörähti sujuvasti ja saimme neuvoja, kuinka pyörähdetään suurin vartalo 360 astetta useampaan kertaan.

Muistan myös, kuinka 1979 Kajaanin opettajankoulutuslaitoksella ilmoittauduin vapaaehtoiseksi telinevoimistelutunnilla tekemään jättiläistä opettaja Vesa Keskitalon ohjaamana. Käsiotteeni rekistä lipsi magnesiumjauheesta huolimatta ja lensin pehmusteena olevan maton ylitse puulattialle. Yritin heti nousta ylös mutta jalat eivät kantaneet. Ambulanssi vei keskussairaalaan röntgenkuvauksiin.

Mutta nyt kahvilassa tarjoutuu juttutuokio tanssitaiteilija Reijo Kelan kanssa. Hän valmistautuu etukäteen avajaispäivän 17.6.2017 ohjelmanumeroonsa. Lyömme hynttyyt yhteen ja kierrämme Veikon opastuksella Huosilammen ympäri. Mietimme, mitä avajaisissa tapahtuu missäkin kohteessa. Minua kiinnostaa erityisesti presidenttiparin kävelyreitti. Haaveilen kirjaan tulevasta kuvasta, jossa on vain presidenttipari Hossan luonnossa. Etukäteen ajatellen haave tuntuu vaikealta toteuttaa: ympärillä varsinaisen seurueen lisäksi kuhisee tuhansia ihmisiä.

Juhlan alkua odottelevat Metsähallituksen työntekijät projektipäällikkö Anu Hjelt (vas.) sekä puistonjohtajat Pirjo Seurujärvi, Tuula Peltonen, Saara Airaksinen ja Matti Hovi; kutsuvieraille katetun pöydän takana mieskuoro Huutajat; yhtä hymyä niin rajavartiolaitoksen päällikkö Jaakko Kaukanen kuin Sirke Seppänen ja Eeva Pulkkinen; puhumassa Metsähallituksen pääjohtaja Pentti Hyttinen; presidenttiparia odottavat asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen, pääjohtaja Pentti Hyttinen ja Suomussalmen kunnanjohtaja Asta Tolonen; tilaisuutta juhlistamassa myös joukko kansanedustajia ja europarlamentaarikkoja.

Metsähallitus team members anticipate the ceremony: left to right, project manager Anu Hjelt and park managers Pirjo Seurujärvi, Tuula Peltonen, Saara Airaksinen and Matti Hovi. Top left, the Huutajat ('Shouters') choir warming up. Insets: border guard chief Jaakko Kaukanen, Sirke Seppänen and Eeva Pulkkinen are all smiles. Above: Metsähallitus Director General Pentti Hyttinen makes his speech. Top right: Housing, Energy and Environment Minister Kimmo Tiilikainen, Suomussalmi mayor Asta Tolonen and Director General Pentti Hyttinen await the arrival of the Presidential couple; Finnish MPs and MEPs attend the ceremony.

Suomussalmella syntynyt tanssija ja performanssitaiteilija Reijo Kela on luonut useita teoksia kotikunnalleen. Tunnetuin niistä on viitostien varrella sijaitseva Hiljainen kansa.

Reijo Kela, a dancer and performance artist born in Suomussalmi, has created several works for his home community. The best known of these is 'Hiljainen kansa' – The Silent People.

Keloja

Luontopolun varrella lammen rannalla Reijo istahtaa kelon kannolle. Aivoissa raksuttaa ilmiselvästi tulevan performanssin toteutus. Pyydän Reijoa siirtymään ison kelon luo. Kuvatekstiksi sopisi hyvin: KELOJA.

Kohtaamme Huosilammella satoja lapsia. Linja-autot ovat tuoneet päiväkotiryhmiä tutustumaan pian avattavaan kansallispuistoon. Elämme viimeisiä hetkiä Hossan retkeilyalueella, jona se on tunnettu vuodesta 1979. Retkeilyalueen valmis palveluvarustus ja yli sadan kilometrin polkuverkosto lienevät vaikuttaneet siihen, että valtioneuvosto päätyi Suomi100 –juhlavuonna valitsemaan Hossan maamme 40. kansallispuistoksi.

Hossa on saanut 2011 Vuoden retkikohteen statuksen ja 2014 Hossa oli Yleisradion kesän paras luontokohde. Omat muistoni Hossasta ajoittuvat lukion juhlahumuun 1976, kun tapana oli viettää riehakas ilta silloisessa tuppukylässä (Hossan Lomakeskus). Toki olin käväissyt kuvaamassa Hossassa 1970-luvulla kunnanjohtaja Alvar Saukkoa hänen mökillään. Kuvia tarvittiin Alvarin eduskuntavaalikampanjaan.

Etukäteistiedustelu vahvistaa sen, että juhlapäivänä 17.6. alueelle on tultava aamulla ennen ohjelmien alkamista. Yleisömääräksi arvioidaan useita tuhansia ja huonolla tuurilla päivän mittaan tukikohtana tarvittavaa autoa saa haikailla kilometrin päästä.

Maasturista on jälleen hyötyä: peruutan auton kankaalle juhlapaikan läheisyyteen. Luontokeskuksen pihamaalla jumppaa ainakin tuhat henkeä musiikin tahdissa. Hossa-Irnin paliskunnan poroaitaus pysäyttää kulkijoita. Ohjelmaa on tarjolla iltaan saakka niin, ettei kukaan ehdi näkemään kaikkea.

Onnekkaisesti kuulun noin 150 kutsuvieraan joukkoon ja pukukoodi sopii hyvin luontokuvaajalle: päivä on omistettu ulkoilulle ja retkeilylle vaatesuosittelusta myöten. Jo kolme tuntia ennen avajaisseremoniaa kaikkialla kuhisee porukkaa; tunnelma on mahtavan letkeä; sää suosii sittenkin.

Harvoin kutsuvieraille huudetaan niin lujaa kuin nyt: Mieskuoro Huutajat raikaa ennen tervetulomaljan kohotusta. Tunnistan eduskunnan ympäristövaliokunnan jäseniä, europarlamentin edustajat Satu Hassin ja Suomussalmen oman mepin Merja Kyllösen, Rajavartiolaitoksen ja Kainuun päättäjien ylintä johtoa, Metsähallituksen väkeä, tutkijoita ja monta muuta. Kun kutsuvieraita pyydetään siirtymään juhlapaikalle Huosilammen rantaan luontokeskuksen edustan parkkipaikalta, jään peesaamaan kolmikkoo, joka arvattavasti ottaa vastaan presidentin seurueen.

Turvallisuus tärkeää

Turvallisuudesta huolehtivia liikkuu pyöriin ja reppuineen. Heidän tuntomerkinsä on korvaan menevä piuha yhteydenpitoa varten. Havainnoin puolenkymmentä miestä, jotka tarkkailevat aluetta.

Kolmikko ryhmittyy luontokeskukselle tulevan polun luokse. Olen ainut kameroita kantava – muut ovat jo juhlapaikalla. Yksi korvanappimies tulee viereeni ja kysyy matalalla äänellä, kenelle kuvaan. Vastaan, että teen Hossa-kirjaa ja kysyn, haluaako hän henkilötietoni. Ei halua mutta tiedän, että jokainen presidentin seurueen lähellä pörräviä kuuluu silmälläpidettäviin – ja hyvä näin.

Polkupyöräilijä ajaa hissuksiin kolmikkoo kohti ja minua jututtanut turvamies saa tiedon seurueen lähestymisestä. Hossalle tyypillistä kaunista mäntykangasta astelee alle kymmenen hengen seurue. Adjutantti ja viestintäpäällikkö tekevät tilaa, että presidenttipari kohtaa kolmikon: asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen, Metsähallituksen pääjohtaja Pentti Hyttinen ja Suomussalmen kunnanjohtaja Asta Tolonen. Viimeisenä tulevista kahdesta turvamiehestä toinen katsoo erittäin tarkasti minua.

Kuvaajana yritän olla häiritsemättä seuruetta mutta tilanteet ovat ainutkertaisia ja kuvat on otettava. Olen valinnut toiseen runkoon 24-70 mm objektiivin ja toiseen 70-200 millisen. Näillä on pärjättävä, aikaa ei ole vaihdella koko ajan linssejä.

Monituhantinen yleisö saa lopulta mitä on tilattu: tässä tulee Suomen presidenttipari Hossan kansallispuistoa avaamaan. Taputukset ja tasaisena jatkuva onnen huokaus purkautuu ilmoille. Hyväntuulinen presidenttipari vilkuttaa toistuvasti – kerta kaikkiaan mahtava fiilis!

Niinistö osoittaa huumoriaan, kun hänen siirtymistään etupenkiltä mikrofonin luo pidätellään, koska Yleisradion suora lähetyks ei ole vielä valmis. ”Ollaanko täällä TV:n eikä sään armoilla”, presidentti tokaisee.

Yötön yö kutsuu

Myös juhlapuheen lopussa huumori kukkii: ”Vietämme yötöntä yötä Jennin kanssa – olemme menossa Jukolan viestiin.” Jälkikäteen ajatellen tulee mieleen, joko presidenttipari Hossassa tiesi raskaudesta, kun vauva syntyi helmikuun alussa.

Juhlan jälkeen alkaa kävelykierros Metsähallituksen aluejohtaja Samuli Sillmanin opastuksella Huosilammen rantaa mukaellen. Kalastuslaiturin luona presidentti saa lahjaksi virvelin, johon hän kommentoi: ”Meinaat sä tosissaan mulle lahjoittaa? Viime kesältä tilanne on 4-2: 4 heittoa ja 2 uistinta katosi.”

Heti virvelin kokeilun jälkeen Sauli tekee kekkosmaisen shoun: hän kävelee vesirajaan ja kahmaisee kourallaan vettä: ”Voiko tätä juoda?” Kukaan ei ehdi vastata ennen kuin hän jo nielaisee Hossan puhdasta vettä.

Vakiinnutan paikkani ensimmäisenä etenevän turvamiehen ja adjutantin välissä. Kuuntelen, mitä takanani tapahtuu, jotta ehtisin mahdolliseen yllätystilanteeseen mukaan. Olen jo luopumassa haaveistani ikuistaa presidenttipari Hossan miljöössä.

Vaivero ratkaisee

Kävelemme pitkoksia pitkin Huosilammen rantaa ennen ruokapaikkaa, kun kuulen Saulin kysymyksen: ”Mikä kasvi tuo on?” Käännyin ja huomaan, että adjutantti ei olekaan pitkoksilla takanani vaan olen nokatusten presidenttiparin kanssa. Sauli on kyykistyneenä valkeakukkaisen kasvin vierelle. Vastaan hänelle, että kasvi on vaivero. Sauli pyytää viestintäpäällikköä ottamaan kuvan kasvista Jenniä varten.

Esitän presidentille toivomuksen, että haluaisin kuvata pariskunnan Hossa-kirjaan. ”Jenni, tuus tänne, päästään kirjaan.” Iloisesti he hymyilevät ja katsovat suoraan kameraan, kunnes kiittelen ja matka jatkuu.

Ruokahetki portailla kauniissa säässä sujuu hernekeittoa maistellen leppoisasti pääjohtaja Pentti Hyttisen ja luontopalvelujohtaja Timo Tannisen seurassa.

Ruokailun jälkeen jatketaan kohti luontokeskusta. Nuori tyttö tulee kännykän kanssa Saulin lähelle ja pyytää lupaa ottaa selfie. ”Sää otat sitte selfien”, Sauli vastaa iloisesti poseeraten. Muutaman kerran joku yleisöstä haluaa ojentaa yllätyslahjoja – kaikki sujuu ilman hämminkejä hyvässä hengessä.

Luontokeskuksen lehdistötilaisuus on rentoa Saulia – Jennille suodaan rauhallinen kahvihetki. Lopuksi presidenttipari saa lahjaksi järjestäjiltä kuhmolaisen Esko Heikuran tekemän Väinä-mö-poroveistoksen. Veistos jää kuitenkin luontokeskukseen.

Seurue katoaa samaa harjupolkua, jota tulikin. Kohta puolustusvoimien helikopteri starttaa Siirtolan pihamaalta yötöntä yötä kohti.

